

Sygn. akt VIII U 396/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 listopada 2021 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Anna Capik-Pater
Protokolant	Agata Kędzierawska

po rozpoznaniu w dniu 24 listopada 2021 r. w Gliwicach

sprawy J. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania J. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 11 lutego 2021 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu prawo do przeliczenia podstawy wymiaru emerytury przy przyjęciu, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynosi 166,39%, a kapitał początkowy na dzień 1.01.1999r. wynosi 169.530,35 zł (sto sześćdziesiąt dziewięć tysięcy pięćset trzydzieści złotych 35/100).

(-) sędzia Anna Capik-Pater

Sygn. akt: VIII U 396/21

UZASADNIENIE

Decyzją z 11 lutego 2021r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z., powołując się na przepisy ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS odmówił ubezpieczonemu J. K. ponownego ustalenia wysokości emerytury.

W uzasadnieniu ZUS zaznaczył, że odwołujący przedłożył wprawdzie nowe dowody, które jednak nie mogą stanowić podstawy ponownego ustalenia wysokości świadczenia, w związku z czym brak podstaw do jego przeliczenia.

W odwołaniu od powyższej decyzji i w toku procesu, ubezpieczony domagał się zmiany powyższej decyzji poprzez uwzględnienie na wysokość świadczenia wartości kapitału początkowego, z uwzględnieniem jego zarobków wynikających z przedłożonych przez niego fotokopii kartotek zarobkowych, znajdującej się w aktach organu rentowego. W uzasadnieniu podkreślił, że organ rentowy obliczając dla niego wartość kapitału początkowego, w sposób bezpodstawny, wyłączył jego zarobki uzyskane w latach 1984 – 1988 z tytułu zatrudnienia w (...) Klubie Sportowym (...) w T..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko. W uzasadnieniu organ rentowy podkreślił, że w oparciu o obowiązujące przepisy, na podstawie dokumentacji przedłożonej przez ubezpieczonego, nie mógł uwzględnić przy obliczaniu kapitału początkowego, wnioskowanych przez niego zarobków ze spornego okresu bowiem nie jest to oryginalna dokumentacja, która mogłaby stanowić dowód w postępowaniu przed organem rentowym, w związku z czym ZUS, za ten okres przyjął minimalne wynagrodzenie.

Sąd Okręgowy w Gliwicach ustalił:

Ubezpieczony J. K., urodzony (...) w dniu 22 września 2020r. wystąpił z wnioskiem o rozpoznanie jego uprawnień do emerytury.

Do wniosku tego dołączył świadectwo pracy potwierdzające jego zatrudnienie od 15 października 1984r. do 30 kwietnia 1988r. w (...) Klubie Sportowym (...) w T..

W oparciu o te dokumenty, organ rentowy decyzją z 2 grudnia 2020r., ustalił odwołującemu wartość kapitału początkowego. W szczególności ZUS uwzględnił 22 lata i 9 miesięcy okresów składkowych oraz 1 miesiąc okresów nieskładkowych. Podstawa wymiaru została ustalona w oparciu o zarobki z 10 kolejnych lat kalendarzowych z okresu od stycznia 1975r. do grudnia 1984r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru (wwpw) wyniósł 122,00%.

Z kolei decyzją z 3 grudnia 2020r., ZUS przyznał ubezpieczonemu od 1 września 2020r., prawo do emerytury i ustalił jej wysokość. Do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy przyjął kwotę składek zaewidencjonowanych na jego koncie z uwzględnieniem waloryzacji w łącznej kwocie 187.910,24 zł, kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego 644.425,86 zł, których suma po podzieleniu przez średnie dalsze trwanie życia w wymiarze 214,80 miesięcy dała kwotę emerytury w wysokości 3.874,94 zł.

Następnie ubezpieczony 2 lutego 2021r. wystąpił z wnioskiem o ponowne obliczenie jego emerytury. Do wniosku tego dołączył, niepotwierdzone za zgodność z oryginałem, fotokopie kartotek zarobkowych, z okresu zatrudnienia w (...) Klubie Sportowym (...) w T..

W rozpoznaniu tego wniosku, organ rentowy wydał 11 lutego 2021r., zaskarżoną decyzję.

Na podstawie powyższej dokumentacji płacowej, wyjaśnień odwołującego oraz w oparciu o symulacyjne wyliczenia organu rentowego, zawarte w piśmie procesowym z 6 września 2021r. (k.25), Sąd ustalił iż ubezpieczony, w spornym okresie podjął pracę w (...) Klubie Sportowym (...) w T.. Obecnie nie posiada on zaświadczenia tego pracodawcy potwierdzającego jego zarobki z tego okresu. Jednocześnie znajomy odwołującego, pracujący z nim razem w spornym okresie, od następcy prawnego pracodawcy dowiedział się, iż brak jest oryginalnej dokumentacji płacowej z okresu zatrudnienia w (...) Klubie Sportowym (...) w T..

W momencie jednak, gdy opuszczał teren tego pracodawcy, powziął wiadomość, iż dokumentacja taka została złożona nieformalnie w nieużywanych szafkach. W efekcie ww. współpracownik odwołującego wszedł w posiadanie tej dokumentacji (cztery segregatory), a następnie udostępnił ją odwołującemu. W związku z powyższym Sąd ustalił, że wwpw J. K. wynosi:

- za rok 1984 – 141,42 %,
- za rok 1985 – 181,67 %,
- za rok 1986 – 193,11 %,
- za rok 1987 – 213,95 %.

- za rok 1988 – 213,73 %.

W oparciu o te założenia Sąd ustalił, iż wwpw z 10 kolejnych lat kalendarzowych z okresu 19 lat poprzedzających ustalenie kapitału początkowego, tj. z lat: 1979-1988 wynosi 166,39 %. Wyliczony z uwzględnieniem tego wskaźnika, kapitał początkowy wynosi 169.530,35 zł, natomiast po przeprowadzeniu kolejnych waloryzacji do końca roku 2021, wynosi łącznie 803.563,32 zł. Równocześnie w oparciu o niekwestionowane przez strony, wyliczenia organu rentowego, Sąd ustalił, że miesięczna wysokość emerytury odwołującego, z uwzględnieniem wartości kapitału początkowego, wyliczonego w oparciu o odtworzone wynagrodzenie odwołującego, wynosi od 1 marca 2021r., 4.805,40 zł.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego, kartotek płacowych złożonych przez ubezpieczonego, w zakresie fotokopii dołączonych do akt organu rentowego (koszulka k. 54 akt organu rentowego), dołączonych do akt sprawy, jak również symulacyjnego wyliczenia organu rentowego sporządzonego w oparciu o złożoną przez ubezpieczonego dokumentację. (k.25).

Sąd w pełni podzielił wnioski płynące z wyliczenia organu rentowego, gdyż były logiczne i spójne, a dodatkowo znajdowały one oparcie w pozostałym materiale dowodowym.

Zgromadzony materiał dowodowy, Sąd uznał za kompletny, wiarygodny i mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych i rozstrzygnięcia sprawy. W szczególności wobec przedłożenia przez ubezpieczonego kartotek płacowych, Sąd nie miał wątpliwości, że są to oryginalne dokumenty.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 26 emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183.

Natomiast zgodnie z art. 25, ust. 1 podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Z kolei po myśli art. 174 ust. 1 i 3 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2020r., poz. 53 ze z.):

1. Kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

3. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999r.

Natomiast zgodnie z normą art. 15 ust. 1, powołanej wyżej ustawy podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176.

Z kolei jak stanowi art. 15 ust. 3 powołanej wyżej ustawy do podstawy wymiaru emerytury lub renty, o której mowa w ust. 1 i 2, dolicza się kwoty przysługujących ubezpieczonemu w danym roku kalendarzowym wynagrodzeń za czas niezdolności do pracy oraz kwoty zasiłków: chorobowego, macierzyńskiego, opiekuńczego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku wyrównawczego, świadczenia wyrównawczego lub dodatku wyrównawczego, a także wartość rekompensaty pieniężnej ustaloną zgodnie z pkt 3 załącznika do ustawy z dnia 6 marca 1997r. o zrekompensowaniu okresowego niepodwyższania płac w sferze budżetowej oraz utraty niektórych wzrostów lub dodatków do emerytur i rent. Do podstawy wymiaru wlicza się również kwoty zasiłków dla bezrobotnych, zasiłków szkoleniowych lub stypendiów wypłaconych z Funduszu Pracy za okres udokumentowanej niezdolności do pracy, z zastrzeżeniem ust. 3a.

Przy ustalaniu kapitału początkowego, zgodnie ust. 2 art. 174 ustawy przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy okresy składkowe, o których mowa w art. 6 i okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była wysokość kapitału początkowego ubezpieczonego, któremu zaskarżoną decyzją odmówiono ustalenia wysokości emerytury z uwzględnieniem zarobków w oparciu o fotokopię dokumentacji płacowej. W następnej zaś kolejności, przedmiotem sporu była wysokość emerytury ubezpieczonego, z uwzględnieniem prawidłowo wyliczonego kapitału początkowego.

Organ rentowy wobec nieprzedłożenia przez odwołującego, na etapie postępowania przed ZUS, dokumentów pozwalających na ustalenia faktycznie osiągniętych przez ubezpieczonego zarobków za lata za lata 1984 – 1988 przyjął kwoty obowiązującego w tych latach minimalnego wynagrodzenia.

W oparciu o złożoną przez odwołującego dokumentację płacową z lat 1984 – 1988, organ rentowy dokonał symulacyjnego wyliczenia, wskaźnika wysokości podstawy wymiaru odwołującego w tym okresie. Ustalenia te, w dalszej kolejności, pozwoliły na wyliczenie ostatecznej wysokości emerytury ubezpieczonego, z uwzględnieniem prawidłowo ustalonego przez ZUS kapitału początkowego i na koniec samego świadczenia.

Ostatecznie żadna ze stron nie kwestionowała wyliczeń dokonanych przez organ rentowy. ZUS jedynie podnosił, że przedłożone przez odwołującego fotokopie dokumentacji, nie mogą stanowić dowodu w postępowaniu przed tym organem, wobec jednak złożenia uzyskanej przez ubezpieczonego dokumentacji oryginalnej argument ten nie mógł się ostać.

Organ rentowy odmawiając wliczenia do podstawy wymiaru kapitału początkowego wynagrodzenia za sporny okres, kierował się treścią § 21 ust. 1 rozporządzenia z 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412), zgodnie z którym środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Przepisy rozporządzenia regulującego postępowanie o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, zawierające ograniczenia dowodowe, nie mają zastosowania w postępowaniu sądowym, opartym na zasadzie swobodnej oceny dowodów. Dopuszczalnym jest, więc ustalenie wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego w oparciu o dowody zastępcze (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r. w sprawie I UK 179/06, opubl. w LEX nr 342283; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi, z 21 sierpnia 2013r., III AUa 1768/12).

Ubezpieczony podczas rozprawy złożył cztery segregatory zawierające listy wynagrodzeń wielu osób, w tym ubezpieczonego. Ubezpieczony wyjaśnił w jaki sposób wszedł w ich posiadanie, czemu Sąd dał wiarę. Mając na uwadze te okoliczności oraz samą treść i wygląd złożonych dokumentów Sąd uznał, że można oprzeć się na nich jako dowodzie

zastępczym. Co prawda rzeczywiście nie zawierają podpisów osoby, która je wystawiła, jak zarzucał organ rentowy, natomiast z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością są to oryginalne dokumenty .

W konsekwencji Sąd uznał, że kapitał początkowy i w efekcie emerytura odwołującego winny zostać wyliczone z zastosowaniem sposobu przyjętego przez organ rentowy w jego piśmie procesowym z 6 września 2021r., którego to wyliczenia odwołujący nie kwestionował.

W konsekwencji Sąd, na mocy 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

(-) sędzia Anna Capik – Pater